

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

EMILI BOBADILLA

(Fray Candil)

Un crítich de punta,
de ploma galana,
com tots los que 'ns dona
la terra cubana.
Satirich á ratos
y fácil poeta,
es un dels que saben
hont té la mà dreta.

AIXÓ SÍ QU' ES PORNOGRÁFICH

Diguinli pornogràfich, diguinli brut y abominable: lo mateix té. Hi ha obscenitats y obscenitats... vull dir que no á totas ellas té aplicació més ó menos directa 'l sisé manament de la lley de Déu, y no obstant cauhen de plé en la cctegoria de las cosas reprobables.

Y mirat baix lo punt de vista del interés, ¿qué compón la ganancia que realisa l' artista y l' escriptor cultivadors del género torpe al costat de l' inmens benefici que produheixen altras empresas més colossals... y no menos interessadas?

Ab aquesta classe de pornografía que consisteix en una explotació desenfrenada dels accionistas dels ferrocarrils, dels tenedors de paper de certas companyias de vapors que may veuhen dividendos, ni pintats, s' hi acumulan fortunas colossals, inmensas, una part de las quals se dedica més tart al cultiu de la hipocressia y á lograr que la capa de la religió cubreixi piadosa l' origen poch cristiá de las tals riquesas.

Sentat aquest preàmbul de caràcter general que pot dir molt y no pot dir res, entrém ja, ab permis dels lectors de LA ESQUELLA, en l' enumeració de alguns fets que considero altament edificants.

*

* *

No fa molt temps era discutida en lo Congrès per alguns diputats de la nació la poderosa *Companyia Trasatlántica*.

Y no creguin que sigui d' ara precisament l' afició á discutir los assumptos relacionats directament ab la tal *Companyia*.

Quan lo Sr. Beranger no era ministre de Marina, pronunciava discursos plens de càrrechs, combatent ab energia la intenció de concedir certs monopolis á la indicada empresa, y deya á tal efecte lo següent:

«Se'ns diu que 's concedeix aquest monopoli á la *Companyia Trasatlántica*, en recompensa dels bons serveys prestats en altres temps. Y jo declaro que no es aixís. Los infelissos soldats transportats á la isla de Cuba que anavan allí á derramar la séva sanch en defensa de la patria eran tractats pitjor que negres esclaus, sens lo respecte que imposa la caritat cristiana, y un distingit jefe de l' armada en un dels séus escrits publicats l' any 83, assegura que molts de aquets desgraciats á la séva arribada portavan imprés en lo séu rostre la sentència de mort pels mals tractes de que havian sigut objecte durant la navegació.

«¿Y cóm no havia de ser aixís, quan en vapors capassos sols de trasportar 400 ó 500 homes, s' han vistos conduhir 1,500 y hasta 2,000? Horror y espant causa recordar las desgracias y 'ls desordres ocorreguts en aqueixas navegacions.»

Aixís parlava en Beranger quan no era ministre.

Es precis recordar aquestas paraulas, no olvidarlas un sol instant, reproduhirlas ab alguna freqüencia, per refrescar la memoria dels que poden y deurian evitar semblants escándols.

*

* *

Lo Sr. Marengo, oficial de l' armada, diputat de la nació é inspector que havia sigut de la *Companyia Trasatlántica*, sab també cosas molt bonas y las ha ditas en lo Congrès ab tota claretat y franquesa.

Lo primer barco que va reconeixer lo Sr. Marengo, sigué 'l vapor *Ciudad de Cádiz*. Gran indignació s' apoderá d' ell—segons diu—al baixar

al sollat, destinat al transport militar y trobarse ab lo següent:

«De popa á proa, per una y altra banda, una tira de lona molt llarga, sense separació de cap classe, destinada á que dormissen sobre ella 'ls pobres soldats; dessota de aquesta tira un' altra y un' altra dessota de aquesta, y lo mateix á l' altra banda. Allí sense matalás ni cuixí, tenian de dormir los soldats, que, víctimas del mareig, deixo á la consideració de tothom lo que succehiria, ja que 'ls líquits filtravan á través de aquellas telas no impermeables. ¿Quina situació la dels que ocupavan las andanas inferiors!»

En un altre barco hi va trobar una especie de caixó inmens utilizable tot lo més per estivarhi baguls y equipatjes, y qual caixó s' utilisava també pels transport de soldats.

«En lo vapor *Cataluña* no hi havia més que fusta en posició horisontal, sobre la qual tenian que ajeures'hi 'ls soldats. Sobre aqueixa fusta anavan á Cuba los soldats espanyols á mantenir l' integritat del territori, y 'ls que no trobavan allí la mort, al retornar á la mare patria malalts, molts d' ells de gravetat, per tota defensa contra 'ls balanseigs qu' en los barcos produheixen los temporals del Océa, sols de aquella fusta podian disposar, sense que ni menos tinguessin ni ahont apoyar lo cap.»

Y continúa dihent lo Sr. Marengo, y ho deixo en castellá, perque tractantse de tals assumptos, convé que siguin los diputats de la nació 'ls qui parlin y no 'ls periodistas, indefensos, com un servidor de vostés.

«Pero esto implicaba un fraude, un robo, un robo de la *Companyia Trasatlántica*, y eso se estuvo haciendo durante toda la guerra. Así hemos transportado 300,000 hombres á Cuba.»

¿Qué tal? ¿Qué 'ls sembla? ¿Es pornografía tot aixó? ¿Tenen ménos gravetat aquests fets que l' exhibició de un dibuix ab unas faldillas curtas ó ab un escot bén baix?

*

* *

Lo Sr. Marengo confessa que mentres va ser inspector va treballar desesperadament per corregir tan escandalosos abusos y restablir en los barcos de la *Trasatlántica* l' imperi de la lley.

Los soldats tenen dret als mateixos tractes que reben los mariners á bordo.

Donchs bé: quan més atascat estava en conseguir un fi tan just y tan humanitari, lo Sr. Marengo va rebre las dimissorias de inspector. Los barcos de la poderosa *Companyia* van quedar eximts de aquesta molestia. Lo govern va donar á la empresa carta blanca.

Vagin sumant detalls y pormenors edificants.

Es de millor condició la *Trasatlántica* que 'l periódich infelís que rellisca una mica, quan tracta de divertir-se. Certas expansions atacan los nervis dels que fan lo tractat de blanchs y no poden sentir-se sense escándol de la moral pública.

Veritat es que 'ls periódichs més ó menos alegres, no tenen padrins en lo ministeri, y en cambi la *Companyia Trasatlántica* conta ab ministres que á la séva qualitat de concellers de la corona reuneixen la de accionistas de la empresa.

Y es de creure que 'ls tals ministres-accionistas no serán de aquells de la tarregada qu' están esperant vuit y deu anys, si convé, á veure si 'ls reparteixen un trist dividendo, sense veure'n cap en tot aquest temps. ¿Volen que 'ls protectors de la *Companyia* tinguin de passar tantas angunias? ¡Impossible!

*

* *

Molts dels barcos de la *Trasatlántica* portan nom

de sants. Un d'ells se titula *San Ignacio de Loyola*, fundador de un'altra *Companyia* de navegació mística que desgraciat del home que s'hi embarca.

Déu las cria y ellas s'ajuntan.

¡La *Companyia Trasatlántica* y la *Companyia de Jesús!*... L'una fentse rica tractant als soldats pitjor que als negres, convertint als defensors de la patria arrancats a la llar per la lley de conscripció, en materia explotable... l'altra tirant sobre aquests escándols aygua beneyta, absolucions, é indulgencias... Algú sospita que las dos *Companyias* van a partir.

Per acabar: ja que 'l govern suprimeix la inspecció oficial dels barcos de la *Trasatlántica*, diguin vostés mateixos, si no es necessari constituir una lliga de la moralitat destinada a denunciar y a perseguir altivament aixó que se'n diuen *grans negocis*, únichs que poden explicar la repentina acumulació de fortunes tan colossals com las que posseixen alguns dels magnats, que avuy ab més afició se dedican a perseguir la pornografia.

¡La pornografia al menudeig!... ¡Quina ignorancia!... ¡Quins pecadets més venials al costat dels grans abusos de aqueixas empresas que cultivan la pornografia en gran escala!...

P. DEL O.

METAMÓRFOSSIS

Quan érats jova, érats bella;
angelical, seductora,
y érats tan encantadora,
y érats tan hermosa, Estrella,
que al contemplá 'l teu pamet
quan passar pèl carré 'l veyá,
més de quatre voltas deya:
—Ara passa un angelet.

Avuy qu'ets vella, no ets bella;
sino lletja, estranya y rara;
tens ja arrugada la cara...
y en fi, ets tan horrible, Estrella,
que molts cops (Déu m'ho perdoni),
quan pèl carré 't veig passar
no puch menos de exclamar:
—¡Ep, fugiu, que ve 'l dimoni!

J. USÓN.

¡A FESTA MAJOR!

Quan la ocasió passa s'ha d'aprofitar.

¿Dos dias de festa seguits, y aquells m'envían a dir que hi vaji, que m'esperan, que 'ns divertirem molt?

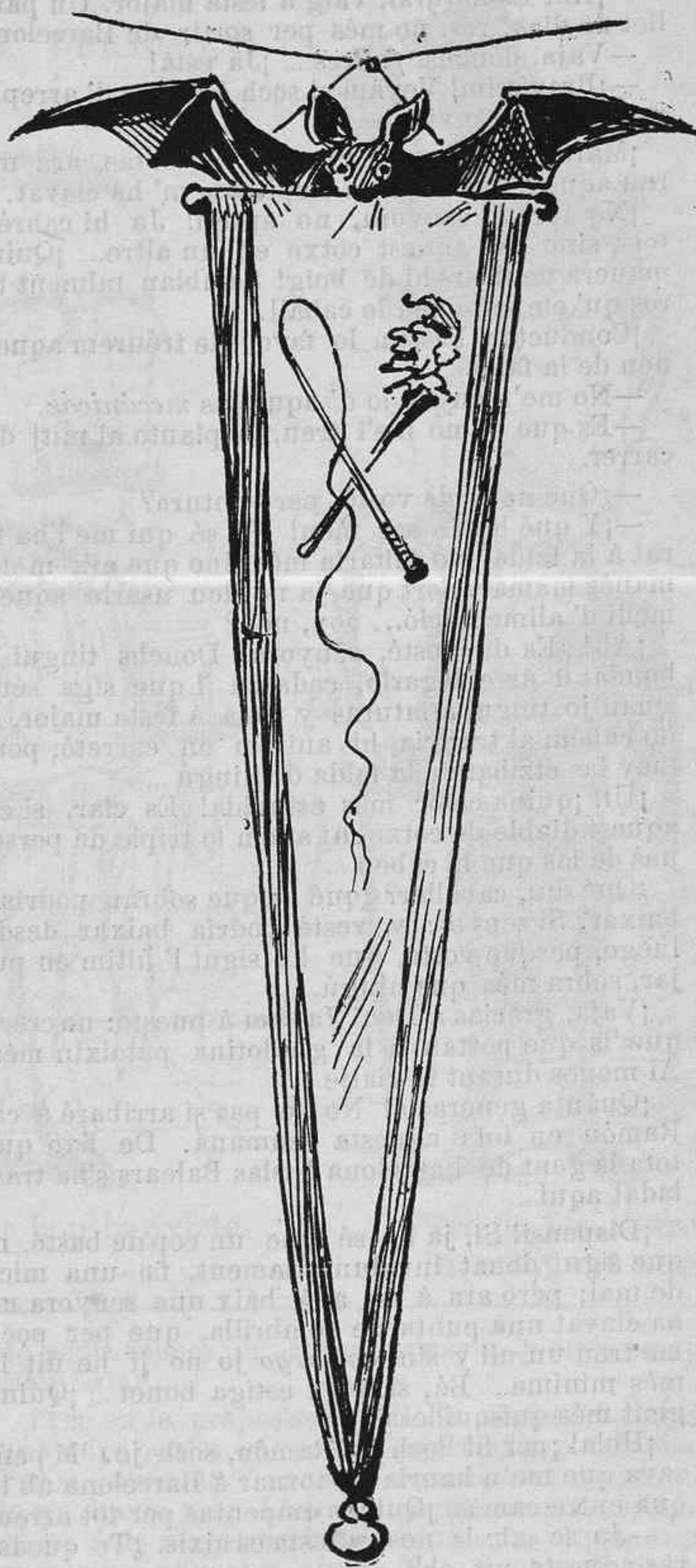
Pues no m'hi penso més. Lo poble es a prop, los medis d'anarhi numerosos y cómodos, aquí no tinch res que fer durant aquets dos dias, allí tot será broma y gatzara...

Res, menos divagar; no perdém temps.

Camisa planxada, corbata blanca, lo bastó, lo vano; en quatre esgarrapadas me vesteixo y en un salt soch al tranvia...

¿Qué hi dit? Ja estich a punt de marxá... ¿Ahont son los puros? La capsá de mistos... dos mocadors blanchs de butxaca; potser m'hauria de fer llimpiar las botas... Si; un home endresat sempre es més ben rebut... Vaja adió...
—¿Qué se'n va a fora?

LO QUE FAREM NOSALTRES

També guarnirém LA ESQUELLA y posarém gallardets; pero consti per endavant que 'l gallardet es nostre; no 'ns l'ha donat l'Ajuntament.

—Sí; es dir, aquí a quatre passos. Vaig a festa major, un parell de dias y prou.

—Que s'hi diverteixi forsa...

—Aixís ho espero...

Bueno; ja soch al carrer. No sé; la sola idea de que vaig a donarme dos dias de bona vida sembla que ja m'aixampla l'esperit. ¡Las festas de fora! ¡las senzillas expansions del poble!...

¡Diable! M'olvidava de ferme llimpiar las botas. Sort que encare hi soch a temps...

¡Apa, cuytém! Bon llustre y ben depressa...

—¿Qué va a un enterro?

—¿Per qué ho dihéu?
 —Sembla qu' está tot trastornat... y ademés aquesta pressa que porta...
 —¡Ah! Es natural, vaig á festa major. Un parell de dias, res, no més per sortir de Barcelona.
 —Vaja, donchs, *falices*... ¡Ja está!
 —¡Bravísim! Veyam si soch á temps d' arreplegar aquet tranvia...
 ¡Malviatje! Feuvos llimpiar las botas, ara mi-reu aquest burro quina trepitjada m' ha clavat.
 ¡No apreti, senyora, no apreti! Ja hi cabrém tots, sino en aquest cotxe en un altre... ¡Quina manera de tirars'hi de boig! Semblan talment toros qu' embesteixen lo caball.
 ¡Conductor! Fassim lo favor de tréurem aquest nen de la falda...
 —No me'n cuydo jo d' aquestas *mecánicas*.
 —Es que si no me'l treu, lo planto al mitj del carrer...
 —¿Que no es de vosté, per ventura?
 —¡Y qué ha de ser meu! No sé qui me l'ha tirat á la falda. No faltaria més sino que ara 'm demanés mamar. Sort que ja no deu usarlo aquest medi d' alimentació... ¿oy, nen?
 ¡Ah! ¿Es de vosté, senyora? Donchs tingui la bondat d' arreplegarlo, cadascú 'l que siga séu. Quan jo tingui criaturas y vaja á festa major, si no cabém al tranvia hi anirém en carretó; pero may las etzibaré á la falda de ningú...
 ¡Uf! ¡quina calor més estúpida! Es clar, si en aquest diable de cotxe hi aném lo triple de personas de las que hi caben...
 ¿Qué diu, caballer? ¿qué 'ls que sobran podrian baixar? Si senyor: y vosté podría baixar desde luego, porque vosté, que ha sigut l' últim en pujar, sobra més que ningú.
 ¡Vaja, gracias á Deu! Ja som á puesto: no crech que 'ls que portan á la guillotina pateixin més. Al menos durant lo viatge...
 ¡Quánta generació! No sé pas si arribaré á cal Ramón en tota aquesta senmana. De fixo que tota la gent de Barcelona é islas Balears s'ha tras-ladat aquí...
 ¡Dispensi! Sí, ja ho sé que un cop de bastó, ni que sigui donat involuntariament, fa una mica de mal; pero ara á mi allá baix una senyora m' ha clavat una punta de sombrilla, que per poch me treu un ull y sin *embargo* jo no li he dit la més mínima... Bé, si, vaja estiga bonet... ¡Quina gent més quisquillosa!
 ¡Hola! ¡per fi! Soch jo, Ramón, soch jo. 'M pensava que me'n hauria de tornar á Barcelona ab la qua entre camas. ¡Quinas empentas per tot arreu!
 —Ja se sab: la nostra festa es aixis. ¿Te quedará aquesta nit, eh?
 —Home, jo bé tenia aquesta idea!
 —Perfectament: aixo sí, haurás de pendre una mica de paciència. T' hauré d' aposentar del modo que pugui y no del modo que voldria.
 —Bé, no 'm farás pas dormir á la carbonera...
 —¡Tant com á la carbonera! Dormirás al menjador.
 —¿Sobre la taula?
 —A terra, ab un matalás. Ja sabs com es la meva casa: pues, figurat; ara com ara hi tinch ja trenta set personas, sense los que potser encara vindrán...
 —Bueno, bueno; lo ditxo ja ho diu: en la guerra com en la guerra...
 —Just; y en las festas... com en las festas.
 Vaja, ja som á l' hora de dinar. ¡Quina taula mes plena é incómoda! Lo vehí de la dreta 'm

fica 'l colza sota l'aixella y 'l de la esquerra m' apreta la boca del cor...

¿Aném al café? A veure si allí al menos...
 Pero ¡ca! ¿qui diable hi entra aquí? Fins hi ha gent que pren café sobre 'l piano...

¡Prou! Aixó ja es massa.
 No hem pogut entrar al envelat per excés de concurrencia.

No hem entrat al teatro porque no s'hi cabia. 'Ns hem hagut de quedar á la porta del concert porque era ple de gom á gom.

Y á tot aixó, la suhor m' ha estobat lo coll y 'ls punys de la camisa, que semblan de pasta de paper.

Lo baf de la gent ha estat á punt d' asfixiarme dugas ó tres vegadas...

Diguin lo que vulguin, no hi ha res com estar-se á casa...

¡Hola! ¿ja ha tornat?

—¡Sí!... ¡Uf!... ¡Ja es... tich... tip... de... fes... ta... ma... jor!

A. MARCH.

LO MÈU CARRER

Vista aquesta competencia qu' entre 'ls carrers ha surgit, per veure, ab la concurrencia, quin es lo més ben guarnit; lo actiu arcalde de barri, que viu en lo méu carrer, ha mogut lo gran xibarrí fent circular un paper entre tots los del vehinat, afirmant que ell sab lo medi d' obtenir, ab seguretat, del Municipi lo premi; y que no serán rahons; quan la festa acabarà sense haverhi dilacions, ell lo premi cobrarà. Aixó sí, precisa fer esforços y molta cosa per adornar lo carrer en la forma qu' ell proposa.

Res de flors, ni gallardets, ni banderas, ni fanals; res de vert, ni paperets, ni res que costi pochs rals.

L' adorno del méu carrer será de gust y treball: á la entrada hi han d' haver dos *Gutierras* d' á caball; (pero *nada de deshecho*), serán caballs de primera, y ademés, de tretxo en tretxo s' hi veurá una jardinera (1) Molt llum d' oli, y ciri dret, y estés de balcó á balcó s' hi lligará ben estret lo busto d' un regidó.

Com que 'l carré no te eixida creguim que, com hi ha mon, á fé un monument convida molt més gros que 'l de Colón. L' admiració de la gent ha de ser, ¡cosa superba! En fi, será un monument á lo marqués de la *Hierba*.

(1) Un cotxet d' aquests que fan desgracias.

LOS TRES OFICIS DEL ARCALDE

BANYS TERMALS
ESPERANSA, SALUD Y DINER

Será bon comerciant...

Podrá ser bon banyista...

Pero de fer d' arcalde no 'n sab gens ni gota.

L' estátua s' aixecará sobre bunyols ensucrats, y á lo voltant s' hi veurá tot de tarugos penjats.

Y un coro de periodistas, desde el principio hasta el fin, ballará fent muecas tristas la sardana del Garín.

C. CLARÍS.

A NÚRIA

Realment lo senyor Rafel va tenir una gran idea al proposar aquella anada á Núria.

Tant era aixís, que á la seva dona va faltarli temps per manifestar s' alegria; y aixecantse de la cadira que ocupava, ab perill de fer micas lo servey de café colocat sobre la taula, va penjarse al coll del seu marit, menjántsel á festas.

A l' Arturo, qu' era nebót del Sr. Rafel, y que passava aquell istiu al costat de'ls seus tios, tampoch li va desagradar lo projecte: uns días de camp passats al costat de la seva preciosíssima tia, ab todas las peripecias dels viatjes per la montanya,

no podia menos qu' entussiasmarlo, y aixís ho va manifestar.

Pero en la proposició de' l Sr. Rafel hi havia una mira oculta que no van penetrar cap dels dos. Per la juventut, l' anada á un santuari representa un día de goig. L'aire oxigenat que pren aroma de las flors silvestres de la montanya, al penetrar en nostres pulmons, ajuda á la combustió de la sanch, dona mes vida. mes forsa, mes vigor; los músculs adquireixen mes tensió, las ideas se presentan ab major claretat, com si 'l cervell tingués més potencia; y aquest augment de forsa vital se tradueix en l' exterior ab esclats d' alegres y sonoras riallas, ab afany de corre y cansar lo cos, per referir després, á la sombra d'un arbre, en conversa íntima y ab mil detalls y menudencias, un fet que, passat en l' interior de una casa ni tan sisquiera lograria alterar per un moment la monotonia de la vida doméstica.

Per lo senyor Rafel aixó era lo de menos; lo important, lo trascendental d' aquella anada, lo motiu pél qual hav'a fet la proposició, era... la tradició estesa en Catalunya de que, als matrimonis que no logran cumplir alló de *creced y multiplícaos* los hi basta anár á Núria y ficar lo cap á l'olla per tenir, al cap de nou mesos, un *marrech* que, ab sas ganyotas los hi fassi caure la baba.

*
* *

A las sis de la tarde de l'endemá van sortir los excursionistas del poblet de *Saillagouse* (en la frontera francesa) qu'era ahont passavan l'estiu.

Al devant de tots anava lo Sr. Rafel montat en un matxo tan respectable y pacífich com ell mateix; al seu costat y á peu, ab aquell pas gimnástich del que está avesat á fer grans caminadas, marxava 'l guía; un poch més endarrera la graciosa Roseta, muller de'l Sr. Rafel, y al costat d'ella l' Arturo que, desdenyant la mula que tenia destinada, montava un preciós caball cerdá que, segons opinió de tothom, li havia de fer trencar la crisma...

La nit se'ls ne vingué á sobre desseguida. Los colors antes brillants, anaren enfosquintse, fins á confondre tots en un mateix tó, aixís lo vert dels arbres com lo negrench de la terra. La lluna aparequé, lluhenta, clara, com per vijilar aquell convoy; las granotas cantavan en los estanys immediats; los grills unían son cant al de las granotas, de manera que sols interrompia 'l silenci de la montanya, l'acompassat remor d'aquellas béstias y 'l soroll de las ferraduras dels matxos al topar contra la roca...

Ben prompte cansat l' Arturo d' aquell'a monotonía arramba mes lo seu caball á la mula que montava la seva tia, y comensaren íntima y misteriosa conversa.

Primerament varen ocupar-se del paisatge qu'escassament iluminava la lluna, de la fredor que, á pesar de ser á l'estiu se sentia, y al poch rato, per la necessaria succesió d'ideas á que dona lloch la companyia de una dona hermosa, en una quan menos tan hermosa nit, vingueren sense donarse'n compte, á parlar d'amor. La Roseta confessá ingenuament sa ignorancia en aquella materia. L' Arturo ja era més esplicit; contava sas primeras aventuras esmentant únicament la part bonica que tenían...

Mentres tant lo senyor Rafel havia també romput lo silenci ab lo guía, y projectava aixís que apuntés lo dia matar alguna pessa de cassa. Casar era la seva gran afició.

Per fi la lluna va anar perdent sa forsa lluminosa, lo cant dels grills y las granotas va ser substituït pe'l de centenars d' aucells que poblavan los arbres, y al cap de un rato, ja en plena matinata, arribaren á un lloch conegut per Font de Segre.

Allí van treure l' esmorzar, s'assegueren en terra, y sense compliments ni pamplinas varen despatxarlo.

Llavors lo Sr. Rafel y 'l guía empunyaren las escopetas per dedicarse un ratet á la cassa.

Un cop sols, tia y nebot, la primera va entaular una demanda. Era un capritxo... Si;... pero ella volia satisferlo... Volia montar una estoneta aquell caball d' hermosa estampa, y al mateix temps donar una sorpresa al seu marit lluhint sos coneixements d' amassona...

L' Arturo no trobá per qué oposarshi, y per tota resposta deslligá lo caball, y ajonollantse presentá las mans perque Roseta montés...

Va ser una imprudencia perque aixís que ella comensava á fer cabriolejar al animal, se sentí un tiro. Lo caball espantat va encabritarse llensant á distancia á la pobre Roseta.

Veure alló 'l pobre xicot y recullir aquell cos de terra sigué obra de un moment... Sa hermosa tia no donava senyals de vida... Ab aquella fresquisima aygua de la *Font de Segre* li va mullar los polsos sens conseguir retornarla; y per no dei-

xar en terra aquell tornejat cos, extengué la manta de viatge y sobre d'ella, sostenintli 'l cap ab los jonolls colocá á sa desmayada parenta...

Los aucells cantavan ab major forsa, anunciant lo dia que comensava á brillejar, los arbres s'acariaciavan á impulsos del vent que s'havia aixecat, lo soroll del rajolí de la font semblava més armoniós que avants, de modo que tot lo que 'ls rodejava era per demés poétich y misteriós...

Los ulls de la desmayada continuavan tancats, son trajo en desordre deixava veure lo comensament del pit, y aquella boca, petita, encisadora, descolorida, atragué de tal modo al pobre xicot que, inconscient uní sos llábis á la boqueta de sa tia, en un suau y prolongat petó...

Lo que no havia pogut conseguir l'aigua va conseguirho 'l foch: lo petó del imprudent Arturo.

La desmayada suspirá, obrí 'ls ulls, poquet á poquet, llensant una mirada vaga, y luego com si aquell esfors hagués acabat ab sa energia va tornar á tancarlos; qualsevol hauria dit que demanaba una segona toma de la mateixa medicina...

*
* *

Nou mesos després de l'anada á Núria lo senyor Rafel era l'home més felís de la creació, ¡per fi era pare d'un robust y ploraner *burdegás!*

Tots estavan contents.

Lo xicot sols pensava en atiparse.

Lo senyor Rafel en la verge de Núria, á qui atribuía aquell miracle.

Y la Roseta... ¿per qué no dirho?... pensava di y nit en aquella poética y regalada *font de Segre*

NARCÍS GAY VIETA.

NOCTURNO

Un deixeble del deù Baco
'nava una nit pél carrer,
tot fent esses, cantant coplas
ab avinatada véu.

Movía tant de xibarrí
ab son estrany baladreig,
que un sereno que, cas raro,
estava encare despert,
pél coll agafá al borrarxo
y ab mals modos li digué:
—Ep, mestre, ¿qué significan
aquests crits y 'ls cants aquests?
¿Creyéu que la vía pública
es lo mateix que un safreig?
Ja veuréu, acompanyéume!—

Y 'l borrarxo, aixís que ho sent,
s'hi quadra, fá una rialla,
se'l mira de cap á péus
y diu, templant la guitarra:
—¿Qué voléu cantar? ¿Flamench?

JAPET DE L'ORGA.

ACUDITS

Entre 'l sastre y jo:

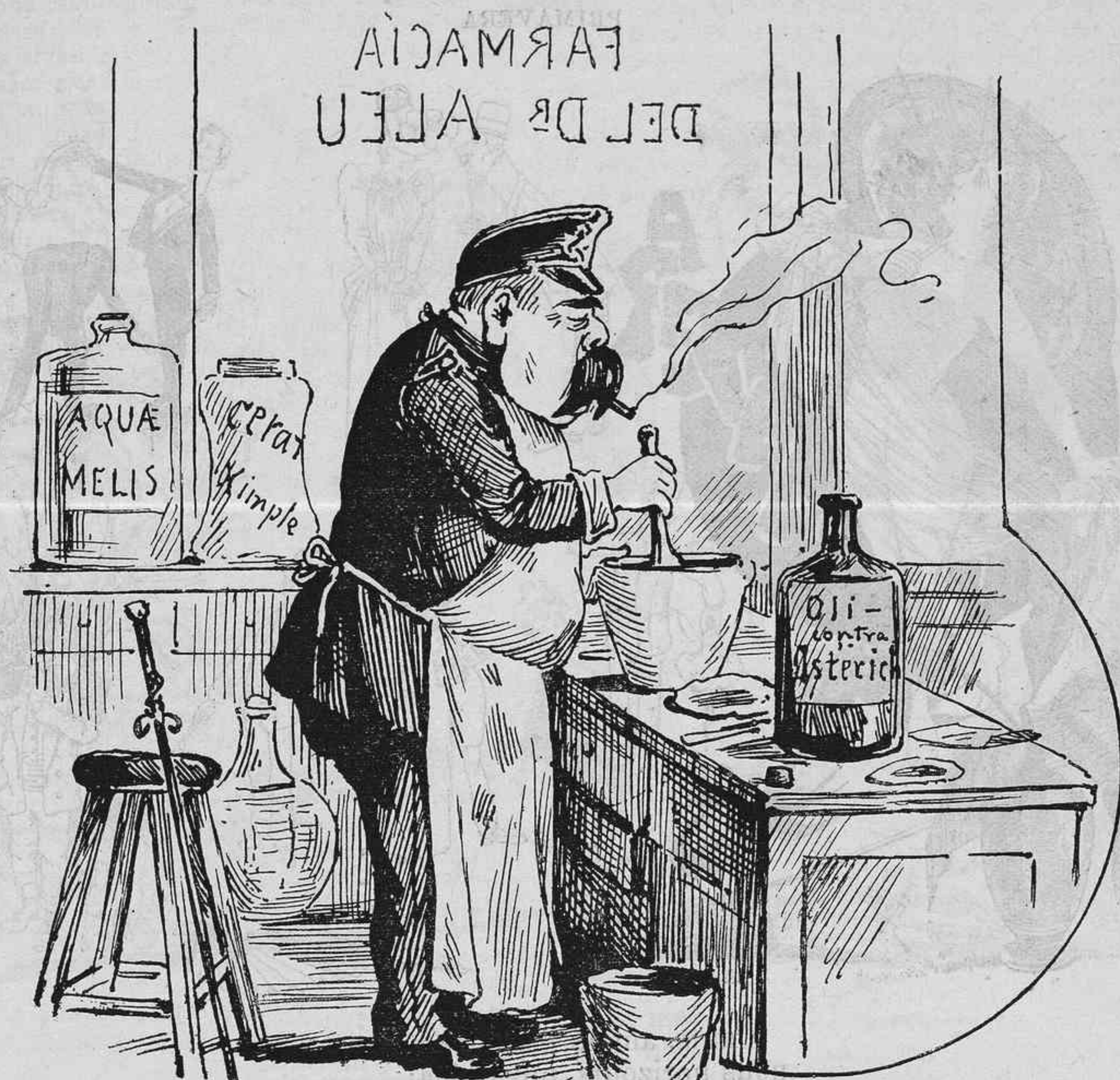
—Venía á saldá' aquell recíbet.

—Avuy tampoch pot ser.

—Home, miris que ja estich cansat de venir tantas vegadas. ¿Qué vol fer?

—Jo res: ara vosté que diu qu'está cansat, no

MALS EXEMPLES

LO MÓNSTRUO DE BARCELONA

Apotecari de sonámbulas y curanderos, y comandant de municipals

torni fins de aquí tres ó quatre mesos y reposis, que ja s' ho mereix.

MAYET.

Històrich.

Inconveniencies que ofereix lo llenguatge mallorquí en la nostra terra.

En una farmacia, qual duenyo es fill de Mallorca, hi aná un dia una dona á ferse preparar una recepta, y una vegada la medicina estigué á punt s' entaulá entre 'ls dos lo següent diálech:

L' apotecari:—Si es *selvida* ¿no vol res més?

La parroquiana:—Donguim ara cinch céntims de cold-cream....

—No n' *tench*.

—Cold-cream.

—No 'n *tench*, li dich.

La parroquiana alsant la veu:

—Dich cold-cream....

L' apotecari:—Y jo dich que no 'n *tench* de fet.

—Ah!—dispensi—jo 'm figurava que deya que no m' entenia.

PERE SERRACANTA.

En un exámen de Historia natural.

Després de haver explicat tots los caracters dels coleópteros, lo catedràtich li pregunta:

—Está bé: ¿sabria posarme algún exemple?

L' alumno:—Sí, senyor: los capelláns.

MR. EUGON.

PENSAMENTS.—En lo matrimoni, lo sagrament es lo paradís; l' home es Adam; y la dona es... Eva, la poma, la serp y 'l cástich.

* * * Quan no s' ha estimat s' está als llims; quan s' estima al infern; y quan s' ha renyit al cel.

* * * L' home procura sempre explicar ab claretat lo que sent.

La dona desfigura lo que sent per fer creure lo contrari.

NARCÍS GAY Y VIETA.

HUMORADA

¿Qué no 't cab en lo pit lo cor que Dèu t' ha dat?—¿Qui pot negarho? ¿Cóm n' hi cabrian *tants* si fos petit?

E. MARTÍ GIOL.

LAS ESTACIONES

PRIMAVERA

Cants, amors, ilusions puras,
 nous horizons, nova vida:
 aixó es lo que sol portarnos
 la Primavera florida.

BANYS

Banyistas, apa, à banyarse
 si no us voléu *banyar tart*,
 que ja 'l mon en pes pregona
 las excelencias del *bany*,
 y pensant ab las onadas
 lo cos fatigat ja está
 prenent un *bany de delicias*
 d'afany que té de *banyars*.

Per *banys*, igual que per *banyas*,
 Espanya no té rival,
 y tot just l'istiu arriba,
 desde 'l pobre al potentat,
 qui en *cabell* ó qui en *banyera*,
 qui en *riu*, *safreig* ó be *estany*,
 ja en las *platxas gratuites*
 ó en las de *Sant Sebastián*,
 tot Espanya en pes se *banya*
 ab tota tranquilitat.

Y com si aixó no bastés
 també prenen los seus *banys*
 las *moras* en las *piscinas*,
 los *salvatjes* en sos *lachs*,

en los *pous* los que 'ls *escuran*
 y en las *termas* los *malalts*.

Quan se *banya* algún *ministre*
 dona gust veure'l *surar*:
 com si fos una *carbassa*
 no 'l veureu aná á fons may.

Banyarse ab aigua de rosas
 es una felicitat
 pero, quans ne trobariam
 sense feyna y sense pá
 qu' en un trist *bany de miseria*
ofegantse sempre están!

Donas coneix y no pocas
 que per poguer agradar
 se donan un *bany de polvos*
 y ningú coneix l'engany.

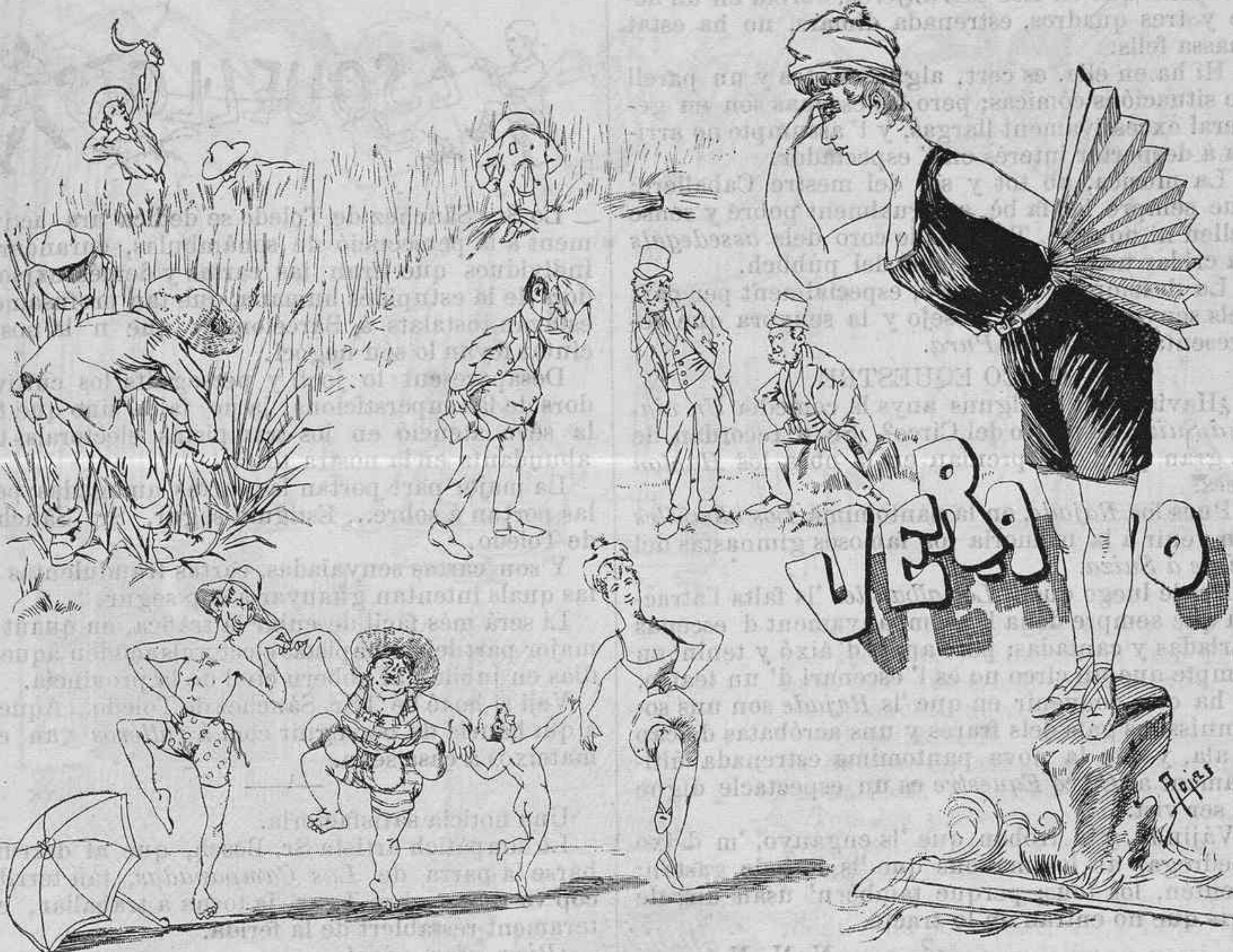
Ab un *bany d' or* ó de *plata*
 qualsevol *argenter* fa
 passar per bona una *joia*
 feta de ferro-colat.

Y ara veyém que á Colón,
 després de quatre cents anys,
 li donan un *bany de gloria*
 que si es cert que ha arribat tart,

LAS ESTACIONES

ESTIU

Suhor pel pare y la mare,
 horas en que un hom no viu:
 aquesta es la companyia
 del insoportable Estiu.

nunca es tarde cuando llega,
 com diuhen 'ls castellans.

Qui un bany d' impressió vol rebre
 que retiri un xiquet tart,
 y ja trobará algun caco
 que 'l deixarà ben banyat.

Per banys de peus y d' assiento
 no més tenen que baixar
 á n' ls fossos dels teatros
 Liceo ó bé Principal.

En lo mar de la esperanza
 se banya la humanitat,
 pero tot sovint sol rebre
 la dutxa del desengany.

La esposa adúltera 's dona
 un bany de fidelitat,
 de sensatés 'l que juga,
 de ciencia 'l que menos sab,
 d' honradés lo prestamista,
 de valor 'l home cobart,
 de elegancia aquell qu' es cursi
 y de hipocresia 'l fals.

Y basta, que ja tinch ganas
 d' arribarme fins á mar;

si algú té gust que m' avisi
 y pendrém un bany plegats.

A. LLIMONER.

NOVEDATS

Després d' alguns anys de descans, han tornat
 á apareixe en aquest teatro *Las cent donzellas*, del
 senyor Coll y Britapaja, ab lo mateix éxit de sem-
 pre. Las aventuras de *D. Jaume Calafell*, farán
 riure per anys que passin, y la música de'n Lecoq
 será celebrada y aplaudida per *in saecula saeculo-
 rum*.

*
 *

A l' hora qu' escribim aquestas ratllas ens diu-
 hen que 'l teatro, per causas que ignorém, tanca
 las portas.

CATALUNYA

Moltas vegades hem parlat del senyor Sanchez Seña ab elogi; recordém que quan l' estreno de *Concierto europeo* no li vam escatimar los aplausos; pero aquesta vegada hem de dirli ab tota ingenuitat que en *Los extranjeros*, obreta en un acte y tres quadros, estrenada dimars, no ha estat massa felis.

Hi ha en ella, es cert, alguns xistes y un parell de situacions cómicas; pero las escenas son en general excessivament llargas, y l' assumpto no arriba a despertar interés en l' espectador.

La música, ab tot y ser del mestre Caballero; que sempre ho fa bè, es igualment pobre y sense relleu ni novetat. Tan sols lo coro dels *assedegats* va cridar una mica l' atenció del públich.

Lo desempenyo molt bó, especialment per part dels senyors Bosch y Mesejo y la senyora que representá 'l paper de *Pura*.

CIRCO EQUESTRE

¿Havian vist fa alguns anys la comedia *Un viaje á Suiza*, al teatro del Circo? ¿Se 'n recordan de la gran part que prenian en la obra los *Hanlon Lees*?

Pues los *Rajade*, en la pantomima *Los albañiles* fan venir á la memoria los famosos gimnastas del *Viaje á Suiza*.

Desde luego que á *Los albañiles* 'ls falta l'atractiu que sempre dona l' acompanyament d' escenas parladas y cantadas; pero apart d' aixó y tenint en compte que un circo no es l' escenari d' un teatro, hi ha que convenir en que 'ls *Rajade* son uns solemníssims gats dels freres y uns acróbatas de cap d' ala, y que la nova pantomima estrenada últimament al *Circo Equestre* es un espectacle digne de ser vist.

Vájin'hi, y si troban que 'ls enganyo, 'm deixo apedregar ab los mahons que 'ls *Rajade* gastan: s' entén, los tous; perque també n' usan uns de forts que no entran en lo tracte.

N. N. N.

COM A MOLTS PASSA

Fent de manobra en Paciá
vivia tranquil y alegre,
traballant igual que un negre
per guanyarse un tros de pá.

Lo treball era 'l seu nort
y vivint per treballar
ni un sol cop va somiar
qu' hi hagués al mon millor sort,

que la del trist proletari
que, sufrint amargas penas
dona la sanch de sas venas
á cambi d' un curt salari.

Essent bon treballador
tots los amos l' estimavan,
y ells ab ells se 'l disputavan...
per xuclarli la suhor.

Llavors tenia trent' anys;
pero avuy que ja es d' edat,
avuy, que 's veu agobiat
pel gran pes dels desenganys,

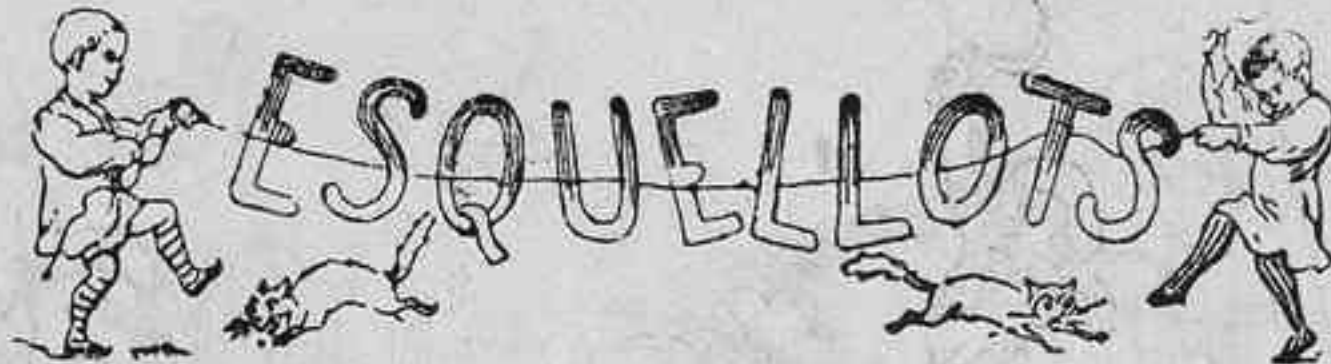
troba en mitj del seu doló
que aquells que van corsecarlo,
ben lluny de corre á ampararlo
y á donarli protecció,

lo tractan de perdulari,
y si acás feyna 'ls demana
ab veu aspre é inhumana
li responen:—«Deu t' ampari.»

Y ab lo cor rublert de dol,
la fé casi be perduda,
sens trobar pietat, ni ajuda,

ni compassió, ni consol,
pel mon lo pobre Paciá
camina ab pas insegú,
y no hi ha ningú... ¡ningú!
que li dongui un tros de pá.

J. Usón.

Lo Sr. Sánchez de Toledo se dedica ara activament á la persecució de sonámbulas, curanderos, individuos que tiran las cartas y demés explotadors de la estupides humana, que tan profusament estavan instalats á Barcelona y que 'n la nostra ciutat feyan lo séu negoci.

Desaparescut lo joch y perseguits los cultivadors de las supersticions, ja no falta sino que fixi la séva atenció en los trampistas electorals, tan abundants en la nostra terra.

La major part portan las cartas amagadas; pero las portan á sobre... Estiguin segur, Sr. Sánchez de Toledo.

Y son cartas senyaladas, cartas fraudulentas ab las quals intentan guanyar á cop segur.

Li será més fácil descubrir la tráfica, en quant la major part dels trampistas electorals acuden aquests días en jubileu al govern civil de la provincia.

Veji si ho té bé 'l Sr. Sánchez de Toledo... Aquells á qui hauria de perseguir com á *fulleros* van ells mateixos á casa séva.

Una noticia satisfactoria.

Lo simpátich artista Sr. Bosch, que al derrumbarse la parra de *Las Campanadas*, tan terrible cop va rebre sobre 'l cap, ja torna á treballar, enterament restablert de la ferida.

¡Pica, pica, pica!...

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA no pica grans de rahims; pero pica de mans en obsequi del distingit artista Sr. Bosch.

Temps á venir tot será de paper.

De paper se 'n fan casas, rodas de wagons de ferrocarril, utensilis de cuyna y mil objectes més.

Un períodich prevéu que 'l paper facilitarà la navegació aérea y la navegació sobre 'l mar: que de paper se construhirán los canons dels fusells y 'ls proyectils, y que fins los canons y las bombas serán de paper.

Los homes al morir serán enterrats en atauts de paper: los amichs y parents del difunt s' aixugarán las llágrimas ab mocadors de paper, y de paper comprimit se fabricarán las lápidas funerarias.

De manera que 'l paper está destinat á fer molt gran paper.

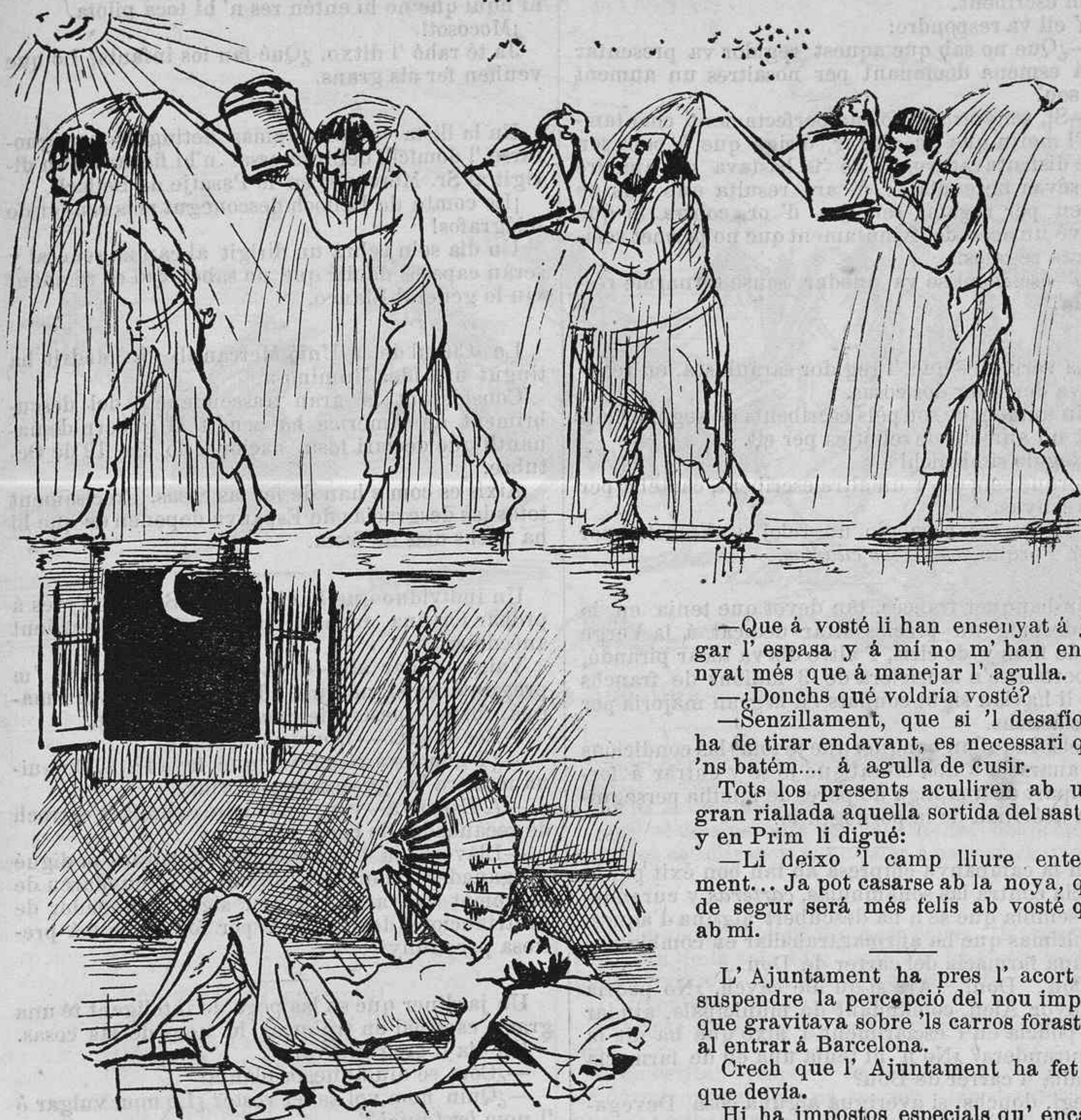
Hem tingut l' edat de la pedra, l' edat del bronzo, l' edat del ferro... Es inevitable l' edat del paper.

Per lo que toca á Espanya, ja fa temps qu' hem inaugurat l' edat del paper... de banch.

Sobre la qüestió dels desafios, lo corresponsal de *La Renaixensa* á Tarrassa, conta una anécdota curiosa.

En Prim, quan era tot just tinent, se trobava de guarnició en aquella vila (vila era llavoras), y galán com era, atrevit y guapo, se dedicava á la conquista de las noyas macas. Una d' ellas li havia

!!! UFFF!!!

Ultims recursos

—Que à vosté li han ensenyat à jugar l' espasa y à mí no m' han ensenyat més que à manejar l' agulla.

—Donchs qué voldria vosté?

—Senzillament, que si 'l desafio s' ha de tirar endavant, es necessari que 'ns batém... à agulla de cusir.

Tots los presents aculliren ab una gran riallada aquella sortida del sastre, y en Prim li digué:

—Li deixo 'l camp lliure enterament... Ja pot casarse ab la noya, que de segur será més felis ab vosté que ab mí.

L' Ajuntament ha pres l' acort de suspendre la percepció del nou import que gravitava sobre 'ls carros forasters al entrar à Barcelona.

Crech que l' Ajuntament ha fet lo que devia.

Hi ha impostos especials qu' encare que gravitin sobre 'ls carros, la veritat es que no poden *anar ni ab rodassas*.

caygut al ull; mes havent hagut de sortir de columna, la hermosa tarrassenca, reflexionant sobre la poca solidés que ofereixen los amors de militar, acceptá los obsequis de un pacífich sastre.

Torná en Prim à Tarrassa al cap de algún temps y quina no sería la téva sorpresa al trobar la plassa ocupada... y ¿per qui? Per un sastrinyoli.

—Ja 't donaré jo—digué en Prim—ficarte à des-torbar-me 'l marro.

Y de bonas à primeras, lo va desafiar.

Lo sastre no s' intimidá ni molt menos al tenir-selas que haver ab un home com en Prim que ja llavoras gosava fama de valent.

Comparegué ab los padrins al camp del honor, y quan li entregaren una espasa, invitantli à cruar-la ab lo séu rival, digué 'l sastre, negantse à admetrela:

—Justicia ans que tot, Sr. Prim.

—¿Qué vol dir ab aixó?

Recullo en lo *Brusi* la següent preciositat:

«Se nos ha enviado el cartel *humorístico* con que la Junta y concurrents al Hotel Montagut en Ribas, anuncian las fiestas que se celebrarán... etcétera, etc.

»Habrà solemnes funciones religiosas en las que predicará el Doctor D. José Idefonso Gatell, etcétera, etc.»

Concretém: un *cartell* humorístich ab funcions religiosas y un sermó del Pare Gatell?... ¡Ah! vaja, las funciones religiosas deurán ser humorísticas y 'l sermó del Pare Gatell, un sermó de broma.

Perque la funció siga verdaderament de gresca no hi faltaria més que l' home de las cadiras de la iglesia parroquial de Santa Ana, à càrrech del mateix Pare Gatell.

Un regidor sarauhista ha sigut obsequiat pels escribes de segona classe del Ajuntament ab un rellotje d' or.

—¿A qué 's deu aquest regalo?—vaig preguntar á un esribent.

Y ell va respondre:

—¿Que no sab que aquest regidor va presentar una esmena demanant per nosaltres un augment de sou?

—Sí, senyor: me consta perfectament, com també 'l motiu que va alegar, ó siga que 'l petit sou que disfrutavan vostés no 'ls bastava per atendre las sévas necessitats... Y ara resulta que fins ne tenen per regalar rellotjes d' or, contra lo que prevé un acort del Ajuntament que no permet semblants regalos.

L' esribent se va quedar sense tornarme resposta.

* * *

La veritat es que 'l regidor sarauhista, en realitat va demanar dos cosas.

Un augment de sou pels esribents de segona classe y un augment de rellotjes per ell.

¡Regalo simbólich!

Perque com deya un'altre esribent, caetellá per més senyas:

—Le hemos regalado un reloj, ¿sabe usted por qué? Porque *señala los cuartos*.

Un banquer francés, tan devot que tenia en lo séu despaig un preciós altar dedicat á la Verge plé de flors y de ciris, l' altre dia va tocar pirandó, emportantse'n la friolera de 3 milions de franchs que li havian sigut confiats en la gran majoria per eclesiástichs.

Velshi aquí un banquer que té todas las condicions per anarse'n á una ciutat que jo sé y entrar á formar part de una lliga de pares de familia perseguidora acérrima de la pornografía.

En la campanya empresa ab tan bon éxit per la policia contra las sonámbulas, *carteras* y curanderas, sembla que se'n ha descubert alguna d'aquestas últimas que ha afirmat treballar en combinació ab una farmacia del carrer de Dou...

¡Dou... Dou!... Ara si qu hie cáych. ¿No podria 'l senyor Aleu, comandant de municipals, ajudar á la policia en l' esclariment d' aixó que ha dit la tal curandera? ¿No n' hi tenia una ell de farmacia per allá 'l carrer de Dou?

Vegi, donchs, si averigua alguna cosa. Devegadas los vehíns...

* * *

Pero...

Potser per no tenirse que molestar ficantse en aquest assumpto es per lo que, segons diu un periódich, lo senyor Aleu ha presentat la dimissió del càrrech que desempenya.

Celebrariam que la noticia 's confirmés: no per res, sino per pura curiositat. Voldriam veure á qué 's dedica quan deixi la comandancia dels *guras*.

L' hem vist comandant dels tiradors de la Estrella, jefe de policia, apotecari, comandant de municipals...

¿Per quin cantó las enfilará ara?

¡No 's pot fer res davant de criaturas!

Perque las empresas dels carrils de Fransa y del Nort van prohibir la venta dins de las sévas estacions dels periódichs lliberals, lo *carrilet* de Sarriá ha volgut també donarse importancia dictant igual disposició.

Ja veurá, carrilet de fira: vosté dediquis á matar gent, qu' en aixó ja sabém que hi té la má

trencada; pero en volguer matar periódichs no s' hi fiqui que no hi entén res n' hi toca pilota.

¡Mocosot!

Ja té rahó 'l ditxo. ¿Qué fan los infants? Lo que veuhen fer als grans.

En la llista de telegramas detinguts per ignorarse 'l domicili del interessat n'hi figurava un dirigit al Sr. Mercader en lo Pasatge de Belloch.

¡Lo comte de Belloch desconegut pels senyor de telégrafos!

Un dia se'n rebrá un dirigit al capitá general y serán caposos de dir que no saben qui es ni abont viu lo general Blanco.

Lo «Círcul de la Unió Mercantil» de Madrit ha tingut una idea lluminosa.

Considerant la gran trascendencia del descubrimient de América ha acudit al govern demanantli que declari festa nacional lo dia 12 de Octubre.

Aixis es com s'han de fer las cosas. Precisament todas las desgracias de Espanya depenen de que hi ha pochs dias de festa.

Un individuo que havia anat á Buenos Ayres á probar fortuna, torná d' allí contant la següent anécdota.

Vaig arribar allí—deya—y lo primer que 'm preguntáren sigué quin ofici sabia fer: si era manya, fuster, mestre de casas, pagés, ó qué.

—Res de aixó—'ls vaig respondre.

—¿Y donchs á Espanya, qué feyau?... ¿De quin manera 'us guanyavau la vida?

—A Espanya—vaig respondre exercia 'l càrrech de recaudador de contribucions.

—Llavoras ja teniu ocupació segura—'m digué un ganader—veniuse'n ab mi y 'us cuydareu de un remat de vacas. Si heu sigut recaudador de contribucions deveu tenir per forsa una má preciosa per munyir.

Un jardiner que se las pèga de intel·ligent té una gracia especial en trabucar lo nom de las cosas.

Un dia li preguntavan:

—¿Cóm se diu aquesta planta?

—¿Quin nom vol saber vosté? ¿Lo nom vulgar ó 'l nom *brotánich*?

Un altre dia, donava compte al amo de una torre, de qual jardí ell estava encarregat, de alguns traballs que allí s' havian fet y deya:

—En quant al *bolisto*, com que s'anava assecant, hem decidit tallarlo.

—¿Qué es el *bolisto*?

—Homes, aquell arbre tan alt.

Volia dir l'aucalipto.

L' altre dia, hermosa nena
un bes vareig demanarte,
y tú en cambi d' aquell bés
un gran *re-vés* vas pegarme.

J. CASANOVA VENTURA.

Perque ella no patís
lo nas al foch posaría;

GALLINAS RUSSAS

Han arribat unas gallinas que diuen que fan...

perque 'm dongués quatre pelas
ab la sogra 'm casaria.

U. SALOM.

Quan me fico al llit, nineta,
tant al pensament te tinch,
que per mes que faig... las pussas
no 'm volen deixá dormir.

A. PUYAL.

Mor' d' amor l' enamorat,
lo guerrer de un cop de llansa,
y 'ls poetas de avuy dia
casi tots moren de gana.

Qu' els pintors tots te voldrian
per modelo, m' has contat;
bé: deu ser que necessitan
un modelo de algún drach.

MAYET.

Que no tinch res, dius Roseta:
mira donchs com molt t' enganyas:
tinch foradats los mitjons
y á mes d' aixó molta mandra.

R. PONS.

—¿Ni al dels séus amichs mes íntims?
—Ni al dels méus amichs.
—¿Ni al dels parents mes inmediats?
—Ni al dels parents de cap mena. Respecte á
enterros estich resolt á no anar á cap altra que al
méu.

En la vista pública de una causa, 'ls agutzils
expulsan de la sala á un individu que está pesant
figas y ronca de una manera desaforada.

L' expulsat s' exclama:

—Altras personas hi ha aquí que també dor-
men.

—Es veritat—respon l' agutzil—pero vosté á més
de dormir ronca de una manera tan desaforada,
que ha arribat fins al extrém de despertar al pre-
sident del tribunal.

Un metje auscultia y reconeix minuciosament á
un malalt, y després del exámen se queda en ex-
trem pensatiu.

—Senyor doctor—pregunta 'l malalt—¿quina
malaltia li sembla que tinch?

—A punt fixo no li puch assegurar—respon lo
metje.—Ja li diré després que li haguém fet l'
autopsia.

Entre amichs de Ateneo:

—¿No vindrás al enterro del doctor Sirera?
—No. Jo no vaig may á cap enterro.

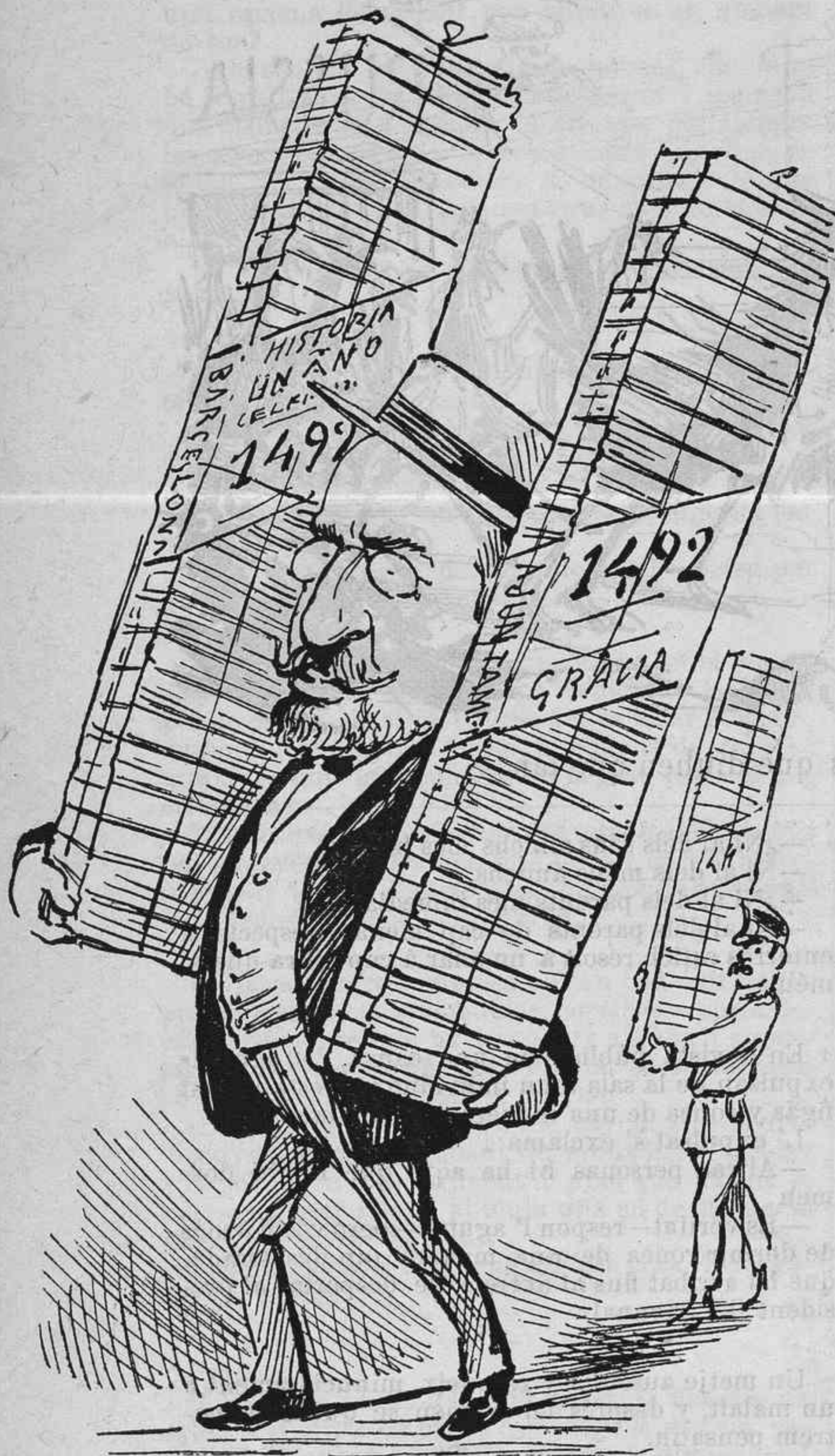

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA 1.ª—Pa-tri-o-ta.
- 2.ª ID 2.ª—Car-met-los.

UN ANY CÉLEBRE

Y un concejal qu' encara ho es més

A vosté si que se li pot ben dir que per molts anys fassi tan bonas obras.

- 3.^a ANAGRAMA.—Pare—Rapé.
 4.^a MUDANSA.—Boig—Goig.
 5.^a TRENCA-CLOSCAS.—L' angel de la guarda.
 6.^a ROMBO.—

M
 P A P
 P A N I S
 M A N E L E T
 P I L A T
 S E T
 T

- 7.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Templaris.
 8.ª GEROGLÍFICH.—Las donas petitas son menos vistas.

TRENCA - CAPS
XARADAS

I

ESCENAS BARCELONINAS

UNA FESTA ARTÍSTICA (?)

L'altre dia pel correu
 dintre un sobre van enviarme
 una atenta invitació
 per assistí á una vetllada
 que la societat *Garrofa*
 en los seus salóns donava;
 ¿si hi vaig anar? *hu natural*,
 y que 'm vaig posar de gala.

Aixís que vareig entrar
 al *cinch-quart*, ja 's comensava
 la festa, prenc un paper
 ahont hi havia lo programa
 y donant un cop de vista
 m' assento... allí hont va semblarme.

Numerosa concurrencia
 y abundanthi bellas damas,
 (ó millor dit, senyoretas
 d' aquestas d' estar per casa)
 escoltava ab atenció
 los ecos de una *sonata*
 que feya tocar al piano
 un jove molt lleig y magre.

Un altre jove després
 llegí, pro ab molt poca gracia,
 uns mals versos titulats
 «*El sueño de una mulata*»,
 que al últim per explicar
 que una negrita somiava
 cocos, cargols y tabaco
 va estarse *quart tarambana*
 tres horas. Seguidament
 vingué la *bella y simpática*
 senyoreta Clara Boya,
 segons deya lo programa,
 y *Música prohibitta*
 va cantar; de bona gana
 jo li hauria prohibit
 y corrents l' hauria enviada
 á *cinch* casa á rentá 'ls plats
 y á fer sopas; ¡quina barra!

Luego un altra senyoreta,
 nana com una carbassa
 va recitar «*Te amo*» ¿y qué?
 jo vaig pensar; aquesta ara
 ens vol fer saber que té amo
 y bueno; si 'n tens te 'l guardas
 que 'ls gossos també 'n tenen
 y s' ho callan. «*Serenata*
 »cantada por el tenor
 »Pablo Gallo; acompañada
 »por el señor Juan Gallina».
 ¡quin modo de fer desgracias!
 ¡quina veu mes tot; n' hi havia
 per tirarli un gibrell d' aygua.
 «*A mi madre*» una poesia
 que llegí un tal Chupallántias
 y que ab lo seu estribillo
 «*me matan, madre, me matan,*»
 (ojalá l' haguessin mort)
 va arribá á *tersa* la lata
 per no dir un altra cosa.

Al final de una *romansa*
 que cantá una ex-senyoreta
 y que crech se titulava
 «*La tiple dos-quinta-tres*
 vaig fugir d' aquella casa
 aburrit de veure 'l modo
 que allí l' art s' assessinava.

J. STARAMSA.

II

Es la *primera* vocal,
 la *segona* part del cos,
 una planta lo *total*
 y ¡alabado sea Dios
 com diu un llanut com cal.

ROMÁ ESPINAL.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, número 2.

Obras

de

C. Gumà

LAS BODAS DE EN CIRILO

Preu: UNA pesseta Ilustradas per MANEL MOLINÉ Preu: UNA pesseta

Saynete en un acte y en prosa de EMILI VILANOVA

VIAJES DE UN CRONISTA

Por ORTEGA MUNILLA y magnificos dibujos de ANGEL PONS

Un tomo en octavo.—Precio: 3,50 pesetas

	PTAS.
Fruyta del temps.—Colecció de poesias, formant quatre tomets titolats: <i>Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa y Fruyta madura</i> , 2. ^a edició, ilustrada. Cada tomet o'50 de pesseta, tots junts.	2'00
L' amor, lo matrimoni y 'l divorci.—4. ^a edició ilustrada.	0'50
Del bressol al cementiri.—5. ^a edició, ilustrada	0'50
Buscant la felicitat.—3. ^a edició ilustrada.	0'50
Petons y pessichs.—3. ^a edició, ilustrada	0'50
Barcelona en camisa.—3. ^a edició, ab dibuixos	0'50
Lo deù del sigle.—2. ^a edició, ilustrada.	0'50
¿Home ó dona?—2. ^a edició, ilustrada	0'50
La dona nua (<i>Moralment!</i>)—3. ^a edició ab dibuixos	0'50
Tipos y topes. (<i>Colecció de retratos</i>).—2. ^a edició ilustrada	0'50
¡Guerra al cólera! <i>Instruccions per combátre!</i> .—2. ^a edició.	0'25
Cla y catalá. <i>Llissons de gramática parda</i> .—2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Don Quijote de Vallcarca.—Viatje extraordinari.	0'50
¡Ecce Homo! Monólech en un acte y en vers.—5. ^a edició	0'50
Mil y un pensaments. Colecció de máximas y sentencias, escrita expresament pera la classe obrera — Un tomo de unas 100 páginas	1'00
Lo Rosari de l'Aurora.—Album humoristich, ab infinitat de caricaturas, 2. ^a edició	0'50
Filomena.—Viatje de recreo al interior d' una dona.	0'50
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán. (<i>Agotantse</i>)	0'50
Sobre las donas.—Polémica entre C. Gumà y <i>Fantástich</i> .	0'50
Gos y gat.—Juguet cómich en un acte y en vers. 2. ^a edició	1'00
Vuyts y nous.—Ab lo <i>retrato</i> del autor	0'50
Un cap-mas.—Juguet cómich en un acte y en vers	1'00
20 minuts de broma.—Un tomet que conté dos monólechs representables, titolats: <i>¡Tres micos!</i> y <i>Un cessant!</i> 2. ^a edició, ilustrada	0'50
Lo pot de la confitura.—Colecció de poesias.	0'50
La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa, en vers, 2. ^a edició	0'50
Cura de cristiá.—Juguet cómich en un acte y en vers. (En col·laboració ab J. Roca y Roca).	1'00
Guía cómica de la Exposició Universal.—Un tomo d' unas 100 páginas, ab un plano y varios dibuixos.	1'00
L' amor es cego.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
Una casa de dispesas.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
Cansóns de la flamarada.—Un tomo de 128 páginas.	1'00
La primera nit.—(<i>Impresions d' un nuvi</i>). 3. ^a edició ilustrada.	0'50
Lo día que 'm vaig casar.—(<i>Impresions d' una nuvia</i>). 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Ensenyansa superior.—Juguet cómich, en un acte y en vers	1'00
Drapets al sol.—Escándol humoristich ilustrat. 2. ^a edició.	0'50
Quinze días á la lluna.—Gatada en vers, ilustrada.	0'50
Ni la teva ni la meva.—Comedia en tres actes y en vers	2'00
Un viatge de nuvis.—Humorada en vers, ilustrada. 2. ^a edició.	0'50
¿Quina dona vol vosté?—Humorada en vers, 2. ^a edició ilustrada.	0'50
Lo primer día.—Juguet cómich lirich, en un acte y en vers	1'00
Art de festejar.—Catecisme amoros, en vers, ilustrat per M. Moliné, 2. ^a edició	0'50
Guía del Conquistador.—Segona part del <i>Art de festejar</i> , ilustrat per M. Moliné.	0'50

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responem d' estravios, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS

LO MIRALL MISTERIÓS

Coloquis lo qui fa 'l joch al costat d' un armari de lluna, de modo que per un observador, situat com ho está'l nen que representa 'l dibuix, estigui visible sols la mitat del cos, mentres l' altra mitat queda tapada pel armari.

L' observador, desde 'l seu puesto, veurá sols la mitat del vostre cos, pero ab l' altra mitat que reflexa 'l mirall, li semblará veure 'l cos enter. Llavors alséu lo bras visible y semblará que 'ls teniu tots dos en l' ayre.

Però lo més curiós es si alséu la cama. Lo mirall, mostrant també l' altra cama alsada, produhirá en l' observador l' ilusió de que teniu en l' ayre totes dugas camas y que per lo tant no toquéu á terra, com los ninots de fira que 's fan ballar estirant un cordill. Aquí está la gracia del joch.

ANAGRAMA

En lo carrer de 'n *Total*
un home rebé un gran cop,
y per efecte del susto
caygué y vá posarse á *tot*.

J. D. DOMENECH.

TRENCA - CLOSCAS

D. PAU REIG C.

Formar ab aquestas lletras lo nom de un poble catalá.

J. NAVARRO.

CONVERSA

—Mosso: café!
—Li porto desseguida.
—Si passa pel billar digui al meu amich que vingui.

—Qui? 'L Ramón?

—No; 'l que acabém de dir tots dos.

P. G. Y B. DE V.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.—Nom de dona.
3 0 5 1 0 5 7 9 0.— »
1 0 5 9 4 8 7 0.—Flor.
3 0 5 7 0 8 0.—Nom de dona.
0 5 3 0 5 7.—En las casas n' hi ha.
6 4 5 5 0.—Carrer de Barcelona.
4 2 5 0.—Planta.
3 0 5.—Part del globo.
3 7.—Nota musical.
1.—Consonant.

NOY PETIT.

TERS DE SÍLABAS

.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.
—Segona: dia de la senmana.—Tercera: nom de dona.

CERILLA.

GEROGLÍFICH

D. I

MOLTI

RA

O O O O

D. I

J. E. NABRUD.

TIPOS POPULARS

Y era bó

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63